

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk

BM-II.059.1.287.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją poselską nr 3073 Pana Posła Daniela Milewskiego, w sprawie „poprawy przepływu niewykorzystanych zasobów pracy z rolnictwa do innych sektorów”, przekazuję informacje pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Instytucjonalne działania zmierzające do promowania i wspierania rozwoju umiejętności osób bezrobotnych poszukujących pracy, określone są w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475 z późn. zm.). Odpowiadają za nie publiczne służby zatrudnienia, głównie powiatowe urzędy pracy, pomagające osobom zarejestrowanym jako bezrobotne, czy poszukujący pracy, w zwiększeniu szans na znalezienie zatrudnienia (np. poprzez podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych bądź przez podjęcie działalności gospodarczej). Dostęp do instrumentów wsparcia z zakresu rozwoju zasobów ludzkich nie jest zróżnicowany ze względu na płeć czy przynależność do określonej grupy społecznej bądź zawodowej. Każda osoba rejestrująca się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna lub poszukująca pracy może skorzystać z pomocy w zakresie nabywania nowych umiejętności i kwalifikacji w ramach oferowanych form wsparcia. Kryterium różnicującym może być wiek – osobom do 30 roku życia dedykowane są specjalne instrumenty, takie jak np. bon szkoleniowy. Natomiast osoby pracujące w wieku 45+, zarejestrowane jako poszukujące pracy, mają dostęp do wsparcia w sfinansowaniu szkoleń czy studiów podyplomowych.

Warto podkreślić, że w obecnym stanie prawnym rolnicy posiadający powyżej 2 ha przeliczeniowych nie mogą zarejestrować się jako osoby bezrobotne w urzędach pracy, mają natomiast możliwość zarejestrowania się jako poszukujący pracy.

Jednocześnie osobom, które podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników, a stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy, i które nie nabyły prawa do zasiłku, przysługuje:

- pokrycie składek na ubezpieczenia społeczne rolników w okresie pierwszych czterech kwartałów po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego;
- stypendium w okresie odbywania szkolenia;
- odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z odbywaniem szkolenia, na zasadach przewidzianych dla bezrobotnych.

Potrzeba wdrożenia działań w zakresie umożliwiania rozwoju i zdobywania kwalifikacji szerszej grupie osób bezrobotnych i poszukujących pracy znalazła odzwierciedlenie w projekcie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia, nad którym, w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, trwają obecnie prace. Aktualnie projekt ustawy jest na etapie konsultacji zewnętrznych (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów – UC29).

W projekcie ustawy zmieniono definicję bezrobotnego i umożliwiono rejestrację w urzędzie pracy osobie, która jest właścicielem lub posiadaczem - samoistnym bądź zależnym - nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe. Rozwiązanie to będzie istotnym instrumentem w walce z ukrytym bezrobociem na wsi. Ponadto rolnicy, jako osoby bezrobotne, będą mogli w większym stopniu niż dotychczas korzystać z form pomocy oferowanych przez powiatowy urząd pracy. W związku z powyższym, zrezygnowano z rozwiązań kierowanych do osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników (którzy utracili pracę z przyczyn dotyczących pracodawcy i którzy do tej pory nie mogli zarejestrować się jako bezrobotni).

Dodatkowo poszerzono grupę beneficjentów wszystkich form pomocy o osoby poszukujące pracy, w tym wszystkie osoby pracujące bez względu na wiek, dla których dotychczasowa pomoc w aktywizacji zawodowej była bardzo ograniczona. Uatrakcyjniono rozwiązania mające na celu dostęp do uczenia się przez całe życie poprzez finansowanie z Funduszu Pracy kosztów szkoleń i poświadczania nabycia wiedzy i umiejętności, w tym kwalifikacji zawodowych oraz wprowadzenie nowej formy wsparcia - bonu na kształcenie ustawiczne.

Zmiany w projekcie ustawy obejmują przede wszystkim:

- zwiększenie limitów na dofinansowanie szkoleń do 300% przeciętnego wynagrodzenia (dotychczas ten limit obowiązywał tylko w przypadku szkoleń wskazanych przez bezrobotnego);
- podniesienie jakości szkoleń poprzez zastąpienie, wymaganego od instytucji szkoleniowej oferującej szkolenie, wpisu do Rejestru Instytucji Szkoleniowych - wpisem do Bazy Usług Rozwojowych (BUR);
- rozszerzenie zakresu finansowania osobom zarejestrowanym kosztów egzaminów o koszty różnego rodzaju form potwierdzania wiedzy i umiejętności oraz uzyskiwania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności;
- uatrakcyjnienie dotychczasowej formy pomocy (pożyczki szkoleniowej) poprzez wprowadzenie pożyczki edukacyjnej o zachowanej maksymalnej wysokości 400% przeciętnego wynagrodzenia. Jej środki mogą zostać wykorzystane nie tylko na opłacenie kosztów szkolenia, ale także: studiów podyplomowych; potwierdzenia wiedzy i umiejętności; uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności oraz kontynuacji nauki w formach szkolnych. Pożyczką edukacyjną zastąpiono dotychczasowo funkcjonujące stypendium na kontynuowanie nauki. Stworzono też możliwość umorzenia 20% kwoty pożyczki (w ramach pożyczki nie finansuje się studiów I, II i III stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich);
- wprowadzenie - na korzystniejszych zasadach - limitu finansowania kosztów nabywania wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji w wysokości 450% przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę w okresie kolejnych trzech lat (dotychczas limit dotyczył szkoleń i określany był w stosunku do minimalnego wynagrodzenia);

- wprowadzenie rozwiązania mającego na celu wyposażenie urzędów pracy w narzędzia pozwalające na skuteczne wsparcie klientów w nabywaniu lub rozwijaniu umiejętności potrzebnych w nowoczesnej gospodarce, w tym umiejętności cyfrowych, poprzez badanie poziomu kompetencji cyfrowych i oferowanie szkoleń w ich zakresie;
- wprowadzenie (w miejsce dotychczasowego bonu szkoleniowego, który stanowił gwarancję skierowania przez urząd pracy bezrobotnego do 30 r.ż. na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia) bonu na kształcenie ustawiczne. Bon szkoleniowy realizowano na podstawie indywidualnego planu działania oraz uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Projekt ustawy proponuje, aby bon na kształcenie ustawiczne przeznaczony był dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy bez względu na wiek. W jego ramach urząd pracy sfinansuje, do wysokości przeciętnego wynagrodzenia, należność dla instytucji szkoleniowej za realizację jednego lub kilku szkoleń, należność dla instytucji realizującej studia podyplomowe, koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub koszty uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności.

Uzupełnianie umiejętności i kwalifikacji umożliwiające osobom bezrobotnym i poszukującym pracy podniesienie kompetencji czy przekwalifikowanie, zgodnie z potrzebami rynku pracy, jest realizowane na bieżąco w ramach form pomocy oferowanych w powiatowych urzędach pracy. Dodatkowo wsparcie pozwalające na pokrycie kosztów szkoleń może być finansowane również ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) i kierowane tak do pracodawców, jak i pracowników.

Wydatkowanie środków w ramach KFS ma miejsce zgodnie z priorytetami ustalonymi przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w porozumieniu z Radą Rynku Pracy, co umożliwi szybką reakcję na potrzeby szkoleniowe poszczególnych branż czy regionów.

W ramach publicznych służb zatrudnienia każda osoba zainteresowana usługami z zakresu poradnictwa zawodowego może z nich korzystać, bez względu na branżę. Poradnictwo zawodowe w urzędach pracy realizowane jest zgodnie z zasadami: dostępności; dobrowolności, równości bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne, przynależność związkową; swobody wyboru zawodu i miejsca zatrudnienia, bezpłatności oraz poufności i ochrony danych.

Usługa świadczona jest przez powiatowym urzędzie pracy i dostępna w pełnym zakresie osobom zarejestrowanym jako bezrobotne, a w węższym osobom niezarejestrowanym oraz pracodawcom i ich pracownikom. W ramach poradnictwa zawodowego osoba bezrobotna może skorzystać ze wsparcia profesjonalnego doradcy zawodowego, uzyskać u niego pomoc w ramach poradnictwa indywidualnego lub grupowego w zakresie m.in. wyboru lub zmiany zawodu, zaplanowania kariery zawodowej, uzupełnienia kwalifikacji zawodowych, określenia swoich kompetencji i zainteresowań, zaplanowania rozwoju zawodowego, przygotowania dokumentów aplikacyjnych. Osoba niezarejestrowana może skorzystać z informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia, umiejętnościach niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samozatrudnieniu. W projekcie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia planowane jest umożliwienie korzystania z pełnego wachlarza usług doradczych w ramach poradnictwa zawodowego, także dla osób niezarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy.

Jednym z ważnych rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia jest umożliwienie rejestracji w urzędzie pracy osobie, która jest właścicielem lub posiadaczem, samoistnym lub zależnym, nieruchomości rolnej - w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny - o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub podlegającej ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe. Dzięki przyjętym rozwiązaniom rolnicy uzyskają możliwość zdobycia nowych umiejętności i kwalifikacji. Będą one korzystne również dla pracodawców, którzy zyskają nowe zasoby kadrowe i nie będą zmuszeni do pozyskiwania pracowników z zagranicy.

Zatrudnienie na wsi i przepływ siły roboczej do innych niż rolniczy sektorów można wspierać wykorzystując następujące ustawowe instrumenty rynku pracy, skierowane do wszystkich osób - również tych z niskimi kwalifikacjami tj. szkolenia, staże, pośrednictwo pracy, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej czy bon na zasiedlenie - dla osób, które decydują się na podjęcie pracy daleko od swojego miejsca zamieszkania.

W projekcie Krajowego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na lata 2024-2026 zawarto zapisy dotyczące promowania mobilności przestrzennej i branżowej wśród mieszkańców terenów wiejskich.

Trzeba przy tym zaznaczyć, że niewykorzystane zasoby pracy w sektorze rolniczym znacznie się zmniejszyły w ostatnich latach. Dane GUS z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności wskazują, że od 2010 r. liczba pracujących w sektorach przemysłowym i usługowym zasadniczo rośnie (za wyjątkiem okresów takich jak pandemia Covid-19), podczas gdy w sektorze rolniczym zmniejsza się. Zmniejsza się również liczba rolników ubezpieczonych w KRUS, a wśród ubezpieczonych rośnie liczba osób łączących pracę w rolnictwie z innymi formami zatrudnienia.

Z wyrazami szacunku

Agnieszka Dziemianowicz-Bąk
Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/